

Stichting Ondersteuning Sovata

Verslag Sovata & Sarateni

Voorjaar 2025

**Verslag van Sovata en Sarateni
Voorjaar 2025**

VERSLAG VOORJAAR 2025

In tegenstelling tot voorgaande jaren waren de eerste weken na onze terugkomst uit Sovata rustig te noemen. Normaal gesproken werden we op de terugweg naar huis al overspoeld met vragen over medische zorg, hulp bij het verbeteren van de huisjes en hutjes, extra voedselbonnen etc. Fijn dat het even rustig was en dat gaf ons wat meer tijd om allerlei afspraken met scholen, gemeente, ziekenhuis, thuiszorg en families in orde te maken.

Half december kregen wij een bericht van Klara, een van onze hulpverleners ter plaatse, dat Krisztina niet meer voor haar zonen Roland van 14 en Nikosz van 8 jaar kan zorgen. De vader van de kinderen zit in de gevangenis en Krisztina heeft een Hongaars paspoort waardoor zij geen werk kan krijgen in Roemenië. Dat heeft er voor gezorgd dat zij in de privé prostitutie is gegaan om in ieder geval voedsel voor de kinderen te kunnen kopen en de kosten voor gas, water en licht te kunnen betalen. De opbrengsten waren echter te laag en het werk dat zij deed te gevaarlijk. Zij heeft ervoor gekozen om naar Hongarije terug te gaan om daar een baan te vinden. De kinderen wonen nu ieder apart bij een van de twee oma's van de kinderen. Dat is voor de oma's ook een hele zorg en kunnen ook niet iedere dag voor een maaltijd zorgen van hun kleine pensioentje per maand. SOS heeft daarom besloten de beide oma's te ondersteunen met maandelijkse voedselbonnen. De kinderen krijgen op de lagere school ook een warme lunch aangeboden, waarvan SOS eveneens de kosten betaalt.

Krisztof van 7 jaar is verstandelijk gehandicapt, heeft een gat in zijn hart en 1 niet-werkende nier en de andere nier is te klein. De urine wordt nu afgevoerd via een stoma aan de zijkant van zijn lijfje. De stoma is niet goed aangelegd waardoor deze lekt en voor veel overlast zorgt. Voor Krisztof hebben wij Tena Lady verband meegebracht zodat daarmee het lek verholpen kan worden.

Hoe dankbaar Julianna, de moeder van Krisztof was, kunnen wij u niet vertellen.

Inmiddels is het nieuwe jaar van 2025 begonnen en kijken wij met belangstelling uit naar de toetreding van Roemenië tot de Schengenzone. Dat zou betekenen dat wij een vrije toegang hebben bij de grenzen en de transporten als vanouds weer via de normale weg zouden kunnen plaatsvinden. Helaas blijkt het anders te gaan dan wij dachten. De grens passeren is inderdaad geen enkel probleem. Een paar honderd meter verder staan er alsnog douanebeambten klaar om te zien wat er in de vrachtwagens zit en natuurlijk vinden zij altijd iets wat niet toegestaan zou zijn of wat ter plaatse verzonnen wordt. Veel van onze collega stichtingen hebben helaas deze ervaring en kregen vaak fikse boetes en in enkele gevallen werd de vrachtwagen teruggestuurd naar Nederland. Het blijft voor ons dus lastig om het transport over de weg te vervoeren als het niet zeker is dat wij zonder problemen, boetes of gedoe ons transport in Sovata krijgen. Het dure vervoer per trein zal voorlopig de enige oplossing zijn.

Het is in de maanden januari en februari behoorlijk koud in heel Roemenië. De temperaturen dalen overdag naar -11 en -15 graden en in de nachten naar -20 graden. Ik moet op deze koude dagen vaak denken aan de families die in de lekke en kapotte huisjes en hutjes wonen. Het is bijna niet te doen om te overleven in deze kou.

Voor Lydia van de Primaveraii hebben wij, via Levente, kunnen zorgen voor een bezoek aan de dokter. Zij was erg benauwd en had allerlei andere klachten. Na een onderzoek bleek dat Lydia hartklachten heeft en een veel te hoog cholesterol percentage. Hopelijk werkt de medicatie die zij heeft gekregen tegen de klachten die zij heeft.

In maart kregen wij bericht van Emese, de moeder van de lichamelijk gehandicapte Zsolt, dat de verzekering heeft besloten om Zsolt een nieuwe rolstoel toe te kennen. De oude rolstoel is zo langzamerhand te klein geworden en de kwaliteit van de stoel is inmiddels erg achteruitgegaan, mede door de zeer slechte staat van het terrein waar de familie woont.

De kosten van een nieuwe rolstoel bedraagt 5600 Ron (= € 1400,-) en dankzij de eerder door SOS afgesloten ziektekostenverzekering, betaalt de verzekering 2/3 van de kosten en 1/3 zal SOS betalen. Gelukkig zijn er 2 donateurs die zich het lot van Zsolt hebben aangetrokken en boden ons aan het 1/3 deel voor hun rekening te nemen. Dat is fantastisch!! Het is ook lastig aan het worden om Zsolt steeds over te moeten zetten in de rolstoel omdat hij groter is geworden. Vader Lajos kan helaas niets doen voor het gezin, omdat hij eveneens gehandicapt is geworden na een operatie aan een tumor in het hoofd. Hij is blind, incontinent en hardhorend geworden. Het paard moest verkocht worden om alle kosten te kunnen te betalen. Een compleet drama in dit gezinnetje. Natuurlijk ondersteunen wij dit gezin met incontinentiematerialen, voedselbonnen en medische hulp. Wij hopen tijdens ons bezoek in april/mei de nieuwe rolstoel te zien en een foto naar de twee sponsors te kunnen sturen.

Op 8 maart kregen wij een bericht van Maria, eveneens een van onze hulpverleners ter plaatse, dat Annemaria is gesignaleerd bij de supermarkt in het dorp. Zij was met haar kindje Anna aan het bedelen voor eten. Zij vertelde aan Maria dat zij geen eten, drinken en kachelhout had en moest bedelen omdat niemand haar helpt. Natuurlijk is er direct actie ondernomen door SOS en is er gezorgd voor kachelhout, dagelijks voedsel, babyvoedsel en luiers voor de kleine Anna.

Levente heeft het besteld en heeft het hout ook in stukken gehakt, zodat zij in de extreme kou warmte kunnen hebben in haar slechte hutje. Janos, de eigenaar van de kleine supermarkt brengt haar iedere dag eten en drinken. Dat is prachtig geregeld. Hopelijk zien wij Annamaria tijdens ons komende bezoek. Sinds de komst van haar kindje weten wij niet altijd wanneer zij weer in Sovata verblijft. Ilie, de vader van haar kindje woont in het getto in Tigru Mures en soms komt hij Annamaria en Anna ophalen. Om haar regelmatig hulp te kunnen geven, zijn wij afhankelijk van de informatie van onze hulpverleners. Zoals u weet zijn zij dagelijks voor ons aan het werk en onderhouden de contacten met de bewoners van de wijk waarvoor zij zijn aangesteld.

Half maart kwamen Hennie en Arie naar de loods om wel zéker 200 prachtig gehaakte mutsen te brengen. Wat erg dat wij deze niet meer mee mogen nemen van de Roemeense Overheid. Het zat ons helemaal niet lekker. Wij lieten de vrolijke mutsen nog even staan, om te zien of wellicht de stichting voor Oekraïne deze mooie mutsen wilde hebben. Aan het einde van deze week moesten de dozen voor de scholen nog in orde gemaakt worden met schriften, potloden, balpoints, gum, puntenslijpers, knutsel materialen, speelgoed etc. Janny, één van de vrijwilligers uit de loods, en Yvonne zouden die schooldozen in orde maken. Wij bedachten om deze mooie mutsen onder de schriften, kopieerpapier te verstoppen. Wij weten dat schoolmaterialen niet echt de aandacht heeft van de douanebeambten. Aan het einde van de dag waren alle mutsen verpakt en stonden de

Het transport voorjaar 2025

dozen op de pallets. De volgende dag, na een onrustige nacht, heeft Yvonne besloten om toch breiwerken mee te nemen naar Roemenië. Wij kunnen het niet verkroppen om alle prachtige en met liefde gemaakte brei- en haakwerken, aan andere stichtingen te geven. Onze families in Sovata zijn er zó verschrikkelijk bij mee en hebben de warme dekens en kleding hard nodig!!

Met het voorjaarstransport hebben wij toch al wat brei- haakwerken mee kunnen nemen, maar natuurlijk niet zo veel als wij gewend zijn. U kunt weer volop voor ons breien en haken. Wij zouden heel blij zijn om voor de komende winter weer breiwerken uit te mogen delen.

Van wéér een stichting hoorden wij dat de vrachtwagens gewoon de grens kunnen passeren, maar dat er een paar dorpen verderop alsnog hele strenge douanecontroles uitgevoerd werden. Het stelen van goederen en het uitgeven van boetes blijven aan de orde van de dag.

Hopeloos. Wij blijven, ondanks de extreem hoge kosten, de transporten per trein versturen.

Vorig jaar oktober hebben wij tijdens de gezinsbezoeken een inventarisatie gemaakt van de gezinnen die een slechte of zeer slechte kachel hadden. Toen bleek dat 22 gezinnen zeer dringend een veilige en goede kachel nodig hebben.

Eind maart krijgen wij bericht van Levente dat er 22 kachels, inclusief 22 x 3 meter pijpen, voor de bewoners van Hostad zijn besteld. Na ontvangst van de rekening hebben wij het bedrag van 20.262 Ron (= € 5.065,50) betaald. De levering van de kachels met de pijpen zal vlak voor ons bezoek aan Sovata eind april/begin mei zijn. Levente zal zorgen voor de opslag van de dozen met de kachels. Hoe fantastisch is het dat wij, met de mooie financiële hulp van sponsors, deze 22 op hout gestookte kachels kunnen plaatsen!

Via Levente krijgen wij de rekening voor tandheelkunde voor de behandeling van het gebit van Fodor. Fodor heeft behoorlijk veel tandwolf en heeft pijn aan tanden en kiezen. Wij vinden het belangrijk dat jonge mensen geholpen worden met hun gebit. Veel van de jongeren hebben nog maar een paar tanden en kiezen, die overigens ook in slechte staat zijn. Door tandheelkunde te verstrekken, kunnen wij deze jonge mensen helpen om, zo lang als mogelijk is, hun gebit te behouden. De kosten voor tandheelkunde voor 1 persoon bedragen 900 Ron (= € 180,-) voor de duur van 1 jaar.

Het is inmiddels bijna eind april en de temperaturen zijn nog steeds erg laag. Overdag is het slechts -12 graden. In het verleden hebben wij eind april of begin mei ook veel nachtvorst gehad en zaten de bloemen op de ramen. De weersberichten voor ons komende bezoek zien er niet echt goed uit. Het is heel erg vervelend als het zou regenen in die periode, dan kunnen wij niet in alle wijken de gezinnen bezoeken.

En dan is de grote dag aangebroken, vandaag 27 maart zal het transport aankomen in Sovata. Zoals altijd is Levente degene die het transport zal ontvangen en zal zorgen dat er hulp is met het uitladen van de vrachtwagen. Zonder enig probleem is de vrachtwagen over de grens gekomen en heeft ook onderweg naar Sovata geen enkel probleem ondervonden. Wij halen opgelucht adem. Ondanks de hoge kosten voor de transporten, is het zeker de moeite waard om voorlopig steeds per trein de transporten te versturen. De trein komt aan in Sibiu waar de trekkers van de vrachtwagens klaar staan om de opleggers van de trein te halen. Vervolgens rijden de vrachtwagens naar de plaats van

bestemming. Heel gelukkig zijn wij met donatie van de betaling van 3x het versturen van een transport. Lieve sponsor, dank je wel voor deze prachtige ondersteuning!!
Op zaterdag 26 april zal de groep vrijwilligers met de personenbus vertrekken vanuit Nederland naar Sovata. Op 1 mei zullen Harmen en Joey vanaf vliegveld Eindhoven vertrekken en zullen zij onze teams van 1 mei tot en met 6 mei versterken en helpen met het plaatsen van de 22 kachels.
Wat een feest zal dat zijn.

Tot de datum van ons vertrek naar Sovata, is er nog ontzettend veel contact met onze hulpverleners in Sovata. Van Klara, onderwijzeres en eveneens een van onze hulpverleners, horen wij dat de kleine 6-jarige Lajoszka geen verzorging van zijn moeder krijgt. Zij drinkt, is daardoor vaak heel dronken en verwaarloost daardoor haar zoon. Vreselijk! Iemand in Sovata van de drank afhelpen is onbegonnen werk, maar door de sociale dienst zal gekeken worden waar Lajoszka uit huis geplaatst kan worden. Mogelijk zal het een opname in het kinderkuis worden. Wij zullen dat checken als wij zelf in Sovata zijn.

Ondertussen krijgen wij ook berichten dat er op de scholen een grote uitbraak is van de bof. Er zijn veel zieke kinderen, maar ook het onderwijzend personeel heeft te lijden van de uitbraak van de bof. Het vervelende is dat bijna niemand van de volwassenen of kinderen is ingeënt tegen kinderziekten zoals de bof, mazzelen, polio, hepatitis etc. Dat zorgt voor regelmatige uitbraken van de een of andere ziekte.

School 2, een uitsluitend Hongaarse school, vraagt onze hulp voor de renovatie van de speeltuin die gevestigd is op het schoolplein. Het hout en de touwen van de speelapparaten zijn inderdaad heel slecht en veilig spelen kan eigenlijk niet meer. Natuurlijk willen wij helpen, maar willen eerst graag een offerte met de geraamde kosten en werkzaamheden die daarvoor gedaan moeten worden. Uiteraard moet het een bedrijf zijn dat gespecialiseerd is in het plaatsen en renoveren van speelapparatuur voor scholen. De offerte laat een bedrag zien van 13.715 Ron (= € 2.700,-) voor een complete renovatie. In de bestuursvergadering is besloten om deze renovatie te laten uitvoeren. Tijdens ons bezoek in april/mei zien wij dat de werkzaamheden naar behoren zijn uitgevoerd en het speelapparatuur er prachtig bijstaat. Al het rotte hout en de klimtouwen zijn vervangen en het geheel staat prachtig in de verf. Er is top werk geleverd. Als verrassing had de school een SOS embleem op het middelste dak van het speelapparatuur laten maken uit dankbaarheid voor de renovatie. Geweldig!!

Een prachtig en super mooi bericht kregen wij van de moeder van Monicá uit de wijk Matricii. Monicá is geboren zonder onderkaak, slikvermogen en kan zelf slecht ademen. Dankzij de prachtige, maandelijkse donaties van een vriendengroep uit Oud Beijerland, heeft Monicá verschillende zware, maar belangrijke operaties ondergaan. Zo is de mondholte opengemaakt, is er een kaak gemaakt uit de botten van haar benen en kan zij nu leren om zelf te eten en te ademen. Volgens Csilla, de moeder van Monica, is er sprake van een groot wonder. Niet eerder heeft zij kunnen dromen dat haar dochter zelf zou kunnen eten en ademen. De lichamelijke problemen van Monicá legden een enorme druk op het hele gezin en ook de financiële en bijkomende kosten waren onbetaalbaar voor het gezin. Tijdens het bezoek straalde Csilla en bedankte via ons de sponsors die dit wonder mogelijk gemaakt hebben.

^ De bij de geboorte afgesloten mondholtte

Na het openen van de mondholtte, kon er een nieuwe kaak gemaakt worden. >>

Inmiddels is het zaterdag 26 april en 's morgens om 06.00 vertrekt de groep vrijwilligers naar Sovata. Het zou een heerlijke en rustige reis worden van 3 hele dagen. Het weer is droog en af en toe een zonnetje, perfect weer om te rijden.

Op maandag 28 april komen wij laat in de middag aan en gaan als eerste naar Katalin. Katalin is degene die een administratiekantoor heeft in de wijk Sarateni en voor ons onder andere de voedselbonnen produceert. Wij worden met open armen ontvangen en de grote rijen enveloppen met de voedselbonnen staan al klaar. Onder het genot van een kopje thee nemen wij de problemen en de bijzonderheden in deze wijk met elkaar door. Volgende week is deze wijk aan de buurt om de gezinnen te bezoeken.

Aangekomen op ons logeeradres moeten wij eerst de dozen en onze koffers uit onze bus halen. Direct daarna beginnen wij met de voorbereidingen voor morgen, onze 1ste bezoekdag.

Even een hapje eten en beetje later dan de bedoeling gaan wij naar bed.

Zoals verwacht stonden er al vroeg mensen voor de deur van ons logeeradres en helaas moesten wij hen zeggen nog even geduld te hebben totdat wij hun wijk gaan bezoeken. Met enige moeite lukte het om de mensen weg te sturen.

Het team van Janny start op de Iliesi waar 163 gezinnen huis voor huis bezocht worden. Alle dossiers worden bijgewerkt en daardoor weten wij wat er de volgende keer nodig is, of er tussentijds hulp nodig is of voor langere tijd.

Het bezoek aan Olga hakt er al gelijk behoorlijk in. Om de 2 weken moet Olga naar het ziekenhuis voor een behandeling tegen leukemie. Op 30 april vertrekt zij, met iemand uit de wijk die een auto heeft, naar Tigru Mures voor de behandeling die op 1 mei zou plaatsvinden. De kosten van vervoer kost haar ieder keer 200 lei (€ 50,-). Geld dat zij zelf niet heeft, maar gelukkig helpen haar kinderen om iedere keer dit bedrag op te hoesten. Aangekomen in het ziekenhuis krijgt zij te horen dat er geen behandeling op 1 mei kan plaatsvinden omdat het dan de dag van de arbeid is en er op deze feestdag geen artsen aanwezig zijn. Dat is natuurlijk heel verdrietig en zonde van het verspilde geld. Daarnaast mag er in het ziekenhuis alleen Roemeens gesproken worden en géén Hongaars. Dat is heel erg omdat alle ouderen alleen maar Hongaars spreken en dus altijd iemand nodig hebben om te tolken. Belachelijk.

Wij horen ook dat het heel verstandig is om niet meer naar buiten te gaan als het gaat schemeren. De huizen in de bovenste gebieden worden iedere avond belaagd door beren die uit de bossen tevoorschijn komen. Zeker nu er ook veel jonge beren gezien zijn, is het heel gevaarlijk om naar buiten te gaan. Sommige van de beter gesitueerde gezinnen hebben in de bergen aan de rand van de bossen een houten vakantiehuis. Zij kunnen daar eigenlijk niet heen zonder gevaar te lopen geconfronteerd te worden met 1 of meerdere beren. Afschuwelijk!

Op de Iliesi hoort Janny van de ouderen dat zij last hebben van hartproblemen en de kosten van alles zo hoog zijn geworden. De medische zorg is nu onbetaalbaar en veel van deze ouderen kunnen niet naar een dokter. Dat is heel kwalijk. Het enige wat wij kunnen doen is zorgen dat de thuiszorg meer aandacht aan deze ouderen geeft. Alle ouderen krijgen paracetamol, voedselbonnen, handzeep, tandpasta en tandenborstels. Iedereen is zo blij met de handzeep, want dat is eigenlijk een luxe artikel die zij zelf niet kunnen kopen.

Wij boffen ontzettend met het weer. Sinds onze aankomst gistermiddag is de zon gaan schijnen en zijn de temperaturen perfect om ons werk te doen. Achteraf gezien is het alle dagen prachtig en droog weer gebleven. Het is toch heel wonderlijk dat als wij in Sovata zijn het weer eigenlijk altijd goed is. Met regenachtig weer is het ondoenlijk om wijken zoals Hostad en Sarateni te bezoeken. In deze wijken moeten wij altijd klimmen en klauteren om boven te komen en met slecht weer lukt dat gewoon niet. 1 stap naar boven betekent 3 stappen terug glijden in de blubber van kleigrond.

Cees en Yvonne gaan eerst langs de scholen om de absentielijsten van de kinderen op te halen. Op de lijsten kunnen wij zien welke kinderen ieder dag naar school gaan, ziek zijn of ziek zijn geweest, of dat er kinderen regelmatig afwezig zijn. De laatste groep is belangrijk omdat wij deze ouders aanspreken op het feit dat hun kinderen iedere dag naar school moeten. De ouders krijgen 1 x een waarschuwing, wordt er aan ons verzoek geen gevolg gegeven, dan stoppen wij per direct alle hulpverlening aan dat gezin. Dat is best lastig, want de kinderen snappen vaak niet waarom zij geen dagelijkse maaltijd meer hebben en géén schoolspullen en speelgoed krijgen.

Gelukkig zijn het slechts 6 gezinnen die een waarschuwing moeten krijgen.

Op alle scholen loopt het goed en de directies van de scholen zijn blij dat wij zo streng zijn met de regel "naar school gaan moet". Het aantal is groot en daardoor overvolle klassen. Op de crèche op de Cara Mica komen uitsluitend kindertjes in de leeftijd van 3 tot 6 jaar, die later doorstromen naar de lagere school. Op de Cara Mica, maar ook op School 1 en School 2 zijn veel kinderen waarvan de ouders geen dagelijkse warme maaltijd voor hun kinderen kunnen betalen. Daarnaast is het kunnen betalen van de leerboekjes in de Roemeense en Hongaarse taal voor heel veel gezinnen een groot probleem.

De kosten van één leerboekje bedragen 40 lei (= € 10,-) en er zijn 3 leerboekjes nodig om alle lessen te kunnen volgen. Van de 4 lagere scholen en 3 crèches kan 1/3 van de ouders de leerboekjes helemaal niet betalen en de helft van het aantal ouders kan de helft van de leerboekjes betalen. Ondersteuning voor de leermiddelen is dus uitermate belangrijk om goed onderwijs te kunnen geven en te krijgen.

Gelukkig kunnen wij, dankzij de prachtige, ieder jaar terugkerende donatie, van **Neele-Vat foundation** van maar liefst **€ 15,000,-** al deze scholen ondersteunen. De schoolgaande kinderen krijgen hiermee ook de kans op een veel beter leven. Is dit niet geweldig ??? Grote dank aan **Neele-Vat Foundation voor deze schitterende donatie.**

Na de bezoeken aan de scholen en crèches, gaan wij een aantal buitenwijken bezoeken en beginnen op de Scurta. De Scurta is een bijzondere wijk met bijzondere bewoners. Eigenlijk is deze wijk niet toegankelijk voor buitenstaanders zoals politie, de dokter of iemand van de gemeente. Gelukkig kunnen wij zonder problemen de families bezoeken. Overigens kan Nono van de thuiszorg ook zonder problemen de gezinnen bezoeken die hulp nodig hebben. Op de Scurta vinden wij Bobi, een van de drie dove dochters van de inmiddels overleden mama Katalin. Dit Roma gezin bestaande uit drie zussen en een 1 kind van één van hen, hebben het moeilijk om te overleven. Zigeuners in het algemeen hebben grote moeite om aan werk te komen en vooral de Roma vrouwen krijgen vaak helemaal geen werk. Dat is zo jammer en verdrietig. Het is onbegrijpelijk want de Roma's zijn verstandige en slimme mensen die veel kunnen. Doordat deze mensen geen werk kunnen krijgen, leven deze gezinnen vaak in grote armoede. Natuurlijk hebben wij voor Bobi, haar kind en haar twee zussen twee grote dozen met voedsel laten brengen door Levente en vandaag kwamen wij om hen, naast de maandelijkse voedselbonnen, extra

voedselbonnen, paracetamol en toiletartikelen te geven. Wat een gelukkige Bobi zien wij met haar gekregen spullen!! Met haar uitgespreide, prachtige rok maakt zij een dansje voor ons en worden ook nog eens flink geknuffeld.

Wij rijden door naar de Morii en gaan als eerste naar de hut van Annamaria. Mijn hemel, wat is het hutje slecht en verwaarloosd. Het is gewoon griezelig om daar naar binnen te gaan, bang dat het dak naar beneden komt. Tot onze verbazing is ook Ilie, de vader van het kindje Anna, aanwezig. Ze komen aangesneld zodra zij onze bus zien. Zij zijn vuil en stinken, maar laten ons er niet van weerhouden om Annamaria en de kleine Anna te knuffelen.

Wat een blijdschap. Annamaria bedankt direct voor het winterhout, het voedsel en de pampers. Dat is mooi. Wij zien dat er nog niets aan het voetje is gedaan door een specialist en wijzen Annamaria erop dat zij toch echt naar de dokter moet om het voetje in de goede stand te krijgen. Zij maakt mij stiekem duidelijk dat Ilie het niet fijn vindt als zij naar de dokter gaat met Anna. Wij moeten Levente vragen om met Ilie te praten dat Anna echt naar de dokter moet en anders niet kan lopen als zij groter is. Hopelijk zal dat werken. De tante van Annamaria, Emma en haar oom Istvan-Sandor zijn dronken en daar is geen goed garen mee te spinnen. Jammer dat deze zo drinken en er van hun leven niets kan worden. Ilie en Annamaria drinken gelukkig niet, want dat zou de situatie alleen maar erger maken. Wij beloven Annamaria nog een paar keer terug te komen met pampers, voedsel, babykleertjes en babyvoeding. Blij, blij, heel blij is Annamaria met onze beloften. Ludit staat al ongeduldig op de uitkijk en maant ons naar haar toe te komen. Ook hier worden wij geknuffeld en is Ludit blij met onze komst. Zij weet niet hoe snel zij de envelop met voedselbonnen tussen haar vieze kleding moet verstoppen en kijkt wat wij verder voor haar meegenomen hebben. Voor het stukje handzeep maakt zij een vreugde dansje en de paracetamol gaat ook onder haar kleding uit veiligheid dat het haar niet meer afgenomen zal worden. Haar zoon Adrianus is niet thuis en zijn voedselbonnen geven wij ook Ludit met de belofte dat zij deze aan haar zoon geeft. Wij krijgen een zakje met drie overrijpe tomaten mee als dank voor alles wat wij gebracht hebben. Een stukje naar beneden vinden wij Veronika. Zij is een alleenstaande moeder met twee kinderen, Alexandra van 9 jaar en Gyorgy van 5 jaar. Zij zorgt goed voor de kinderen en brengt hen elke dag naar school. Veronika helpen wij met maandelijkse voedselbonnen, winterhout en lunches voor de kinderen op school. Veronika is ook een grote hulp voor Annamaria met het verzorgen en opvoeden van de kleine Anna. Annamaria heeft nooit geleerd dat je je kindje moet wassen, eten moet geven en opvoeden. Het is erg fijn dat Veronika die taak op zich heeft genomen.

Na de Morii gaat het team van Cees en Yvonne naar de Campul Sarat om Maria een bezoek te brengen. Adelbert, echtgenoot van Maria, heeft haar bijna 2 jaar geleden in de steek gelaten. Het is verdrietig om te zien dat Maria zelf niets meer kan en zelfs niet meer naar het toilet buiten kan. Dank zij de postoele die zij vorig jaar oktober heeft gekregen hoeft zij niet meer op een oude emmer haar behoeften te doen. Maar er is niemand die de pot leegt en dat zou wel moeten. Alleen als de thuiszorg komt, 2 x per week, kan de pot sowieso gelegeerd worden. Het is een mensonwaardige situatie. Wel hebben wij Maria blij kunnen maken met een tas "makkelijk" voedsel. Kant en klaar vlees, kaas, boter, vruchtensap, bananen, eieren, brood, suiker, tomaten, thee en koekjes. Zij was er zó blij mee en zei dat zij bij iedere hap aan ons zou denken. Ach wat zielig toch allemaal.

Het zwaar verwaarloosde huisje van Ilka

Nog net voor de schemer invalt, kunnen wij nog een bezoek brengen aan de luhodului. Dit is een rustige wijk waar wij niet veel hulp hoeven te brengen. Het gezin van Sandor en Martha krijgt nog hulp in de vorm van voedselbonnen. Zij hebben naast hun eigen 5 kinderen ook nog de zorg voor Rebeka op zich genomen, omdat haar oma niet langer voor haar kon zorgen. Het gaat super goed met Rebeka en zij is inmiddels 17 jaar. Tot haar 18de jaar zal zij de middelbare school blijven volgen en daarna kiezen om te gaan werken of door te studeren. Wij wachten af wat haar keuze zal zijn en zullen haar ondersteunen als zij verder wil studeren.

Janny en haar team zijn inmiddels ook binnen en hebben al behoorlijk veel ouderen en gezinnen met kinderen bezocht. Soms moet zij nog even terug naar sommige mensen om hen de medicatie te brengen die zij zelf niet konden betalen of een rekening op moet halen voor de kosten van een bril, zodat wij die kosten kunnen betalen aan de leverancier. Al met al een prima 1ste dag van ons bezoek. Als iedereen binnen is, eten wij wat makkelijk en gaan lekker vroeg naar bed.

De volgende ochtend is het vroeg uit de veren om alle dossiers, toiletartikelen, enveloppen met voedselbonnen, paracetamol en andere spullen klaar te leggen voor de bezoeken van deze dag.

Het is altijd een hele uitzoekerij welke gezinnen Janny het eerst gaat bezoeken en voor de andere teams, welke straten zij het beste vandaag kunnen bezoeken. Soms hebben mensen dagwerk, of werk buiten het dorp, dan komen wij voor niets aan de deur en dat kost te veel tijd.

Ons team bezoekt vandaag de wijk Minei, de vroegere vuilnisbelt waarop de mensen werkten en woonden. Na de sluiting van de vuilnisbelt was het een vredige en rustige wijk. Het enige probleem was altijd de bomenrand. Er is lang geleden een stuk van het gebergte afgegraven waardoor de bomen die grenzen aan de rand van het afgegraven gedeelte, naar beneden dreigden te komen. De Gemeente of de overheid wilde er nooit iets aan doen en vinden dat deze 6 gezinnen dan maar ergens anders moeten gaan wonen!! Achteraf blijken de bomen, tot nu toe, goed te blijven staan en vormen geen directe bedreiging meer waarbij de bomen op de huisjes zouden kunnen vallen. Als wij er naar kijken, vinden wij het toch wel een griezelig idee dat de enorme bomen zo dicht op de rand van het afgegraven gedeelte staan. De mensen hollen hun huisje uit en verwelkomen ons heel hartelijk en heel vriendelijk.

Wij worden direct bedankt voor de 6 x 3 meter kachelhout die Levente heeft laten bezorgen. Dit jaar laat een ontzettend lang en koud begin van het voorjaar zien in Roemenië en is het zelfs eind april in de nachten -13 graden. En dat was nog vlak voor onze komst in Sovata.

Inmiddels hebben de 6 gezinnen elektriciteit die is aangelegd door een investeerder die grond af laat graven voor bouwprojecten en grond om te verkopen. Je zou denken dat het geweldig is dat deze gezinnen nu over elektriciteit kunnen beschikken, maar het enorme grote nadeel is dat er dag en nacht enorme vrachtwagens rijden die ontzettend veel stof veroorzaken door de ongeplaveide weg die langs de Minei loopt. Wij schrokken verschrikkelijk van de grote stofwolken en de herrie die de vrachtwagens veroorzaken. Dit echt zó ongezond. Alles zit dik onder de stof en niemand kan een raam of een deur open houden. Alleen op de zondagen is het rustig en rijden er geen vrachtwagens. Ongelooflijk dat dit zomaar kan!!!

Lehel heel blij met zijn laptop. Nu kan hij zoveel muziek mixen als hij kan.

De voorzijde van het ziekenhuis van Sovata

Het uitgeven van de voedselbonnen moest in onze bus gebeuren, omdat wij zelf erge last hadden van de grote stofwolken.

Voor de 12-jarige Tiberius, de zoon van Eniko, hebben wij een tas met pyjama's, toiletartikelen, slippers, handdoeken en een knuffel meegenomen. Tiberius zal volgende week een hartoperatie krijgen en heeft deze spulletjes nodig voor in het ziekenhuis. De operatie zou eerder plaatsvinden, maar omdat Tiberius nog te zwaar was door de medicatie die hij moest gebruiken, kon de operatie toen niet doorgaan. Fijn als de operatie achter de rug zal zijn.

Aan het einde van de Minei bezoeken wij Ilka. Ilka is ziekelijk en voelt zich niet zo goed. Wel zien wij dat haar kleindochter Annamarie (niet te verwarren met de Annamaria van de Morii) en ook Sandor, de zoon van Ilka en de vader van Annamaria, aanwezig zijn. Het oude en kapotte huisje van Ilka ziet er nu nog slechter uit dan in afgelopen oktober. Wij vragen aan Sandor of hij het huisje van zijn moeder wat op kan knappen om haar wat meer veiligheid te geven. Hij zegt dat best te willen doen, maar heeft geen geld om materialen te kopen. Wij vertellen hem dat de materialen die hij nodig heeft bij Levente kan bestellen en dat wij die zullen betalen. Dat is een goede afspraak. Sandor vertelde wel dat hij tussendoor misschien weer weg moet als er werk in Sovata of in een ander dorp aangeboden wordt. Met Levente kan hij afspraken maken wat hij aan materialen nodig heeft en wanneer hij precies het huisje op kan knappen. Eerder zal Levente geen materialen aanschaffen.

Na het stoffige bezoek aan de Minei gaan wij verder naar de Campul Mic en bezoeken Ferenc en zijn zoon Arnold. Wij moesten even rondlopen en roepen om Ferenc te vinden. Hij bleek bij de achterbuurman te zijn die hij aan helpen was om de groentetuin in orde te maken. Breed lachend kwam hij aan lopen en begroet ons vriendelijk en blij. Voor Ferenc hebben wij naast de voedselbonnen ook paracetamol en toiletartikelen. Ook hij is dolblij met hetgeen wij hem brengen. Zijn zoon Arnold is inmiddels 20 jaar, heeft een paar jaar lagere school gevolgd en werkt nu in de zoutmijn in de plaats Praid. Super fijn dat hij werk heeft gevonden.

Om op de Minei nr. 2 te komen moeten wij een eind omrijden omdat dit huisnummer helemaal aan de andere kant van de doorgaande weg ligt. Aan deze kant van de Minei woont de 14-jarige Lehel met zijn vader. Wij gaan expres aan het einde van de dag omdat dan ook de vader van Lehel thuis zal zijn. Lehel heeft het, na het overlijden van zijn moeder nu 1 jaar geleden, erg moeilijk. Zijn vader werkt lange dagen en heeft weinig of geen tijd voor zijn zoon. Er moet immers geld op tafel komen om eten te kunnen kopen en om de maandelijkse lasten te betalen. Lehel is verstandelijk beperkt en kan niet goed met de situatie zoals die nu is, omgaan. Het huis ligt in de middle of nowhere, hebben geen burens en de vriendjes van school wonen veel te ver weg. Wij wisten dat Lehel dol is op het mixen van muziek. Dat probeerde hij op een oude computer en soms lukte dat ook. Lehel heeft indruk op ons gemaakt en Cees en Yvonne namen zich bij het vorige bezoek voor een goede laptop voor hem mee te nemen, zodat hij beter kan mixen met de muziek. De schoonzoon van Cees heeft voor een prachtige en super snelle laptop gezorgd. Gelukkig was vader Janos ook thuis. Voor een beter contact met Lehel hebben wij Klara, een van onze hulpverleners en onderwijzeres, gevraagd om mee te gaan naar Lehel. Zij heeft Lehel 4 jaar in haar klas gehad en kan goed met hem praten en hem rustig krijgen. Klara legde rustig uit dat hij erg verrast zal zijn met het cadeau dat SOS voor hem had

meegenomen. Met grote ogen keek Lehel naar de handen van Cees en zag de laptop. Vol ongeloof keek hij naar de laptop alsof hij droomde. Lehel vloog op Cees af en kneep Cees van blijdschap bijna klein. Geweldig om Lehel zo ontzettend blij en dankbaar te zien. Zijn vader hilde en zei dat hij nooit zo'n apparaat voor zijn zoon zou kunnen kopen en bedankte ons recht uit zijn hart. Wat was dit een mooi en bijzonder bezoek!!

Als laatste vandaag hebben wij een afspraak met de directeur van het plaatselijke ziekenhuis.

Van Levente begrepen wij dat er ernstige tekorten zouden zijn aan incontinentiematerialen. Wij hebben een behoorlijk groot aantal dozen gevuld met incontinentiematerialen en laten deze bezorgen door Levente. De directeur wilde ons daarvoor persoonlijk bedanken. Om 09.00 uur worden wij opgewacht door Csaba, de directeur en Ibolya, de medische directeur van het ziekenhuis. Wij werden verwend met een kopje (hele) sterke koffie met wat lekkers. Csaba vertelde dat er veel tekorten zijn in het ziekenhuis en dat niet alles gaat zoals het zou moeten. De overheid geeft niet veel subsidie en de gemeente heeft geen middelen om de kwaliteit te verbeteren. Wij kregen een uitgebreide rondleiding door het ziekenhuis en begrepen direct wat Csaba bedoelde met tekorten. De toegang van het ziekenhuis laat een smalle gang zien waarna je in een ruimere hal komt met twee oude zitbanken en een paar oude stoelen. Twee grote, brede trappen staan in het midden van de hal. Aan de zijkanten zijn 3 piepkleine kamertjes waar een stoel en een bureautje in staan. Deze kamertjes worden gebruikt voor gesprekken met patiënten, waarvan nog niet bekend is wat zij mankeren. Om bij één van de artsen te komen moet iemand de twee hoge trappen oplopen. Maar hoe moet dat als iemand geen trappen kan lopen of zelfs helemaal niet kan lopen? Dat er geen lift en/of traplift is, is een heel groot probleem. Eigenlijk zou er een transport/rolstoel/traplift moeten komen zodat iedere patiënt naar boven kan. Op de eerste etage zijn de patiëntenkamers, eveneens klein en vol met bedden. Via allerlei gangetjes kwamen wij op de afdeling waar de artsen zijn gehuisvest. Het zit allemaal wat krakkemikkig in elkaar. Nu is het zo dat mensen die een arts nodig hebben en niet naar boven kunnen omdat er geen traplift is, dan maar naar Tigru Mures, 'de grote stad' moeten gaan. Dat is te belachelijk voor woorden. Wij vragen Csaba wat de kosten van een transport/rolstoel/traplift zouden kunnen zijn. Volgens zijn opgave zou dat een bedrag van € 60.000,- kosten. Dat is nogal een groot bedrag, zo groot dat wij dat als SOS niet alleen kunnen bekostigen. Maar wij zouden het de mensen die ziek zijn wel gunnen om gewoon naar boven te kunnen gaan om een dokter te kunnen bezoeken.

De dag vliegt weer voorbij en als teams binnen zijn, vertellen wij onze verhalen en ervaringen van deze dag en leggen ook maar gelijk de dossiers en de spullen klaar voor de volgende dag. Gezellig even eten en lekker naar bed.

Aan het einde van deze dag komen Joey en Harmen onze teams versterken. Wij gaan immers morgen en overmorgen de 22 kachels op Hostad brengen en plaatsen. Dat zal een pittige dag worden. Fijn dat de teams nog behoorlijk veel bezoeken af kunnen leggen voordat de jongens arriveren.

Janny en haar team gaan weer verder op de Iliesi en Tunde is bij haar om te assisteren en te tolken. Die twee zijn samen een mooi team.

Cees en Yvonne gaan de gezinnen op de 1 Mai een bezoek brengen. Op de 1 Mai wonen iets beter gesitueerde families, maar ook hele arme gezinnen. Soms is het een wereld van verschil.

Als wij de 1 Mai op komen rijden zien wij al mensen langs de kant van de weg staan die

Het nieuwe kindje dat bij Timea mag wonen

De armoedige en kleine woonruimte die Imola en Fodor moeten verlaten. Waar moeten zij heen?

Edike en Lordache

hulp krijgen, maar ook mensen die graag hulp willen krijgen. Zoals altijd beginnen wij bij de laagste huisnummers, omdat de straat afloopt en dat is makkelijker. Met de eerste gezinnen die wij bezoeken gaat het redelijk goed en krijgen zij voedselbonnen omdat er zieken zijn, de mensen geen werk hebben of ouderen die geen pensioen hebben. Natuurlijk is iedereen blij met de voedselbonnen, de toiletartikelen en de paracetamol. Je kunt goed zien en merken dat het met deze gezinnen goed gaat en de hulp in de vorm van voedselbonnen voldoende is. Prachtig om te zien. Vanzelfsprekend brengen wij ook een bezoek Timea en haar moeder. Deze twee dames hebben nu 8 zwaar verwaarloosde en/of weggegooid en mishandelde kindertjes onder hun hoede. Het is mooi om te zien dat de kinderen in de loop der tijd gewone en vrolijke kinderen zijn geworden. Het 8ste kindje is een mishandeld en ondervoed jongetje dat nu 4 maanden bij Timea woont. Wat fantastisch dat hij in dit gezin mag wonen en daardoor een mooie toekomst voor zich heeft. Voor Timea hebben wij grote pakken waspoeder en 25 grote pakken pampers in maat 4 meegenomen. De meeste kinderen zijn niet zindelijk en de kosten voor pampers zijn erg hoog. Timea en haar man krijgen geen enkele subsidie, toelage of zelfs een tegemoetkoming in de kosten van de gemeente of overheid. Wij weten zeker dat deze niet gewenste kinderen een mooie toekomst zullen hebben en willen daarom graag mee helpen de kosten te betalen voor zeepoeder en pampers.

Natuurlijk brengen wij ook een bezoek aan Edike en Iordache. Zij wonen in een zeer slecht huisje en het plafond komt bijna naar beneden. Wij zijn niet groot en zelfs wij moeten bukken om even binnen te kunnen zijn. Iordache is dolgelukkig met zijn kleine biggetjes en kippen. Hij vertelde dat hij door de maandelijkse ondersteuning van voedselbonnen, steeds een klein beetje geld apart heeft kunnen leggen en daardoor hij een zwanger varken heeft kunnen kopen. Het hebben van een varken is een heel kostbaar iets. De kleine biggetjes kunnen later verkocht worden en het grote varken zal later in het jaar geslacht worden. Zo kan hij weer geld apart houden om in het voorjaar van 2026 weer een zwanger varken te kopen. Een mooie en prachtige ontwikkeling.

Het bezoek aan Imola en Romeo was minder leuk. Dit jonge stel met twee kleine kinderen woont aan het einde van de 1 Mai, in een afbraakhuis, waar slecht één kleine ruimte bewoonbaar is. Zij wonen hier al jaren en nu plots wil de eigenaar van de grond en het afbraakhuis, dat zij vertrekken. Maar waar naar toe? De gemeente doet helemaal niets om dit gezin een beetje te helpen en zij moeten zelf maar op zoek gaan naar een andere woonruimte. Het probleem is ook nog dat je niet zo maar ergens kunt gaan wonen, omdat de bevolkingsgroepen heel verschillend zijn. Als je in een bepaalde wijk woont met het zelfde soort mensen als jezelf, kan je niet zomaar tussen een andere bevolkingsgroep gaan wonen. Dat gaat niet goed en “vreemden” worden weggejaagd. Wij hebben geprobeerd om een kleine, gebruikte caravan te kopen en die ergens neerzetten. Maar helaas, in de omgeving is geen plaats of krijgen wij geen toestemming om een caravan te plaatsen. Hoe dit verder af moet lopen, weten wij niet. Wij kunnen in dit geval helemaal niets doen.

In het huis van Ana, de echtgenote van de vorig jaar overleden Geza, is alles best netjes. Het is er wel vies en het huis is half verrot, maar ik zie dat er opgeruimd is. Dat is al heel wat. Ook zoon Barna en zijn vriendin zijn weer terug. Barna is ernstig ziek, hij heeft door een val een ernstig probleem aan de lever en de nieren. Ook heeft hij een stoma. Hij loopt langzaam en je ziet dat hij erg veel pijn heeft. Het blijft lastig om mensen te helpen die ooit een kachel verkocht hebben en nu echt medische hulp nodig hebben. Via Levente zorgen

Lydia ontzettend blij met de voedselbonnen

wij voor een ziektekostenverzekering en kan Barna naar de dokter en eventuele medicatie bij de apotheek krijgen.

Natuurlijk zijn ook de andere teams hard aan de slag om alle gezinnen te bezoeken die op hun planning staan. Tussendoor moeten er ook boodschappen gedaan worden bij de apotheek en de kleine supermarkt voor degene die dat nodig hebben.

Wij hebben vandaag niet al te veel tijd meer om bezoeken af te leggen, omdat Joey en Harmen al onderweg zijn naar Sovata. Wát zijn wij blij met de twee jonge mannen die ons gaan helpen met het plaatsen van de kachels.

Wij rijden snel nog even naar de Primaverii om daar de gezinnen te verblijden met voedselbonnen en de toiletartikelen. Het is altijd een gezellig bezoek en hopen dat iedereen thuis is op dit tijdstip. Als mensen dagwerk hebben, kan het zijn dat zij laat thuiskomen. Gelukkig zijn de moeders van de gezinnen thuis en iedereen komt aangerend als een van hen onze bus ziet aankomen. Direct kijken de dames wat wij in de bus hebben en maken een vreugdedansje. De voedselbonnen en toiletartikelen worden gretig uit onze handen gepakt en drukken de voor hen kostbare artikelen stevig tegen de borst. Het gaat gelukkig goed met de gezinnen van “mama” Lucretia, Zita, Gyongyi en Katalin. Links bovenaan het terrein woont de Dilliman familie die hun kinderen nooit naar school hebben gestuurd en nog steeds niets krijgen. Hun zoon Zoltan en zijn vrouw Mindra hebben inmiddels een eigen gezinsdossier en krijgen hulp zolang de kinderen onder de 3 jaar zijn. Vanaf het 3de jaar moeten de kinderen naar de voorschoolse opvang. Doen zij dat niet, dan zal de hulp gestaakt worden. Het is nog niet zo ver dat het oudste kindje 3 jaar is, maar wij houden het scherp in de gaten. Mindra heeft inmiddels een 2de kindje gekregen en wij nemen het CNP nummer, naam en de geboortedatum op om dit op het dossier toe te voegen. Wij merken dat Mindra niet blij is en vragen haar wat er aan de hand is. Zij geeft met haar ogen aan dat zij niets kan zeggen zolang de mannen in de buurt zijn. In Roma gezinnen hebben de mannen het vaak voor het zeggen en is de mening van de vrouw niet belangrijk. Zodra de mannen druk bezig zijn met het bekijken van de toiletartikelen en voedselbonnen, vertelt Mindra dat zij is geslagen en getrapt door haar man. En dat gebeurt meerdere malen, zo erg dat zij kort geleden zelfs is weggelopen met de twee kleintjes en een overnachting heeft gekregen in het tankstation waar onze hulpverlener Maria werkt. Super fijn dat zij daar opgevangen is en te eten heeft gekregen. Voor ons is het moeilijk om iets te zeggen tegen Zoltan over de mishandeling van zijn vrouw. Wij lopen even terug naar beneden en vragen “mama” Lucretia om raad. Zij wist niets van het gebeuren en zal proberen om de boel in de gaten te houden. De Dilleman familie is een ander soort Roma familie dan de families die lager wonen en dat maakt het lastig om je er mee te bemoeien. Wij gaan met een rot gevoel weg en hopen dat “mama” Lucretia iets kan bereiken en de mishandeling kan voorkomen.

Op het volgende pad vinden wij Lydia en haar zoon Maté. Het is altijd leuk om een bezoek aan de vrolijke, optimistische en hardwerkende Lydia te brengen. Haar zoon Maté heeft een godsdienstwaanzin en heeft een klein altaar in de schuur naast het huis gemaakt. Daar is hij vele uren per dag. Voor Lydia is het erg moeilijk en heeft weinig contact met hem. Dat is heel jammer. Dankbaar voor de voedselbonnen, de bh's in een hele grote maat, de toiletartikelen en de paracetamol, zwaait zij ons lachend uit.

Nu moeten wij echt terug naar ons logeeradres om Harmen en Joey te ontvangen. De andere teams zijn gelukkig ook op tijd binnen. Snel even onder de douche, een hapje eten

De verkeerd geleverde rolstoel voor Zsolt

en wachten op hun komst. Aan het begin van de avond stappen de heren, moe van de reis, binnen. Even wat drinken, bijpraten en hup naar bed.

Vroeg in de morgen moeten wij eerst de planning bespreken en mogelijk aanpassen. Joey gaat met Klara het team van Janny versterken op de Iliesi en Harmen, Cees en Yvonne gaan in de ochtend de gezinnen op de Lunga bezoeken. Voor Harmen is het de eerste keer dat hij in Sovata is en heeft veel zin om alles mee te maken. Het eerste bezoek op de Lunga is het piepkleine huisje van Ella. Tot onze verbazing is de deur afgesloten met een groot slot en is er niemand te zien. Dat verbaast ons heel erg, omdat Ella niet veel meer kan met haar zieke lijf. Wij kijken of er iemand in de buurt is die ons kan vertellen wat er met Ella aan de hand is. Helaas zien wij niemand en moeten op een andere dag terug om te kijken of zij dan thuis is.

Aan de andere kant van de Lunga vinden wij het huis van de overleden vader Istvan en Piroska. Hier wonen alleen nog de oudste zoon, een oom en de opa. Met hen gaat het reuze goed en wij bekijken de twee koeien, de varkens met de biggetjes en het enorme werkpaard dat op stal staat. Het is wel een vieze boel overal, maar de mannen hebben het goed met elkaar. Voor hen hebben wij een grote volle tas met boodschappen. Daar zijn ze heel blij mee.

In het door de gemeenschap en overheid nieuw gebouwde huis een stukje verderop, wonen de kleinste kinderen van Istvan en Piroska bij een oom en een tante. Het samengestelde gezin lijkt het goed te doen en zijn de kinderen leuk met elkaar aan het spelen. De oom en tante hadden ons gevraagd om schoonmaakmaterialen zoals emmers, dweilen, bezem, stoffer en blik en flessen schoonmaakmiddelen te brengen. Natuurlijk is er ook behoefte aan tandpasta, handzeep, handdoeken etc. Dit alles konden wij met veel plezier bij een dankbare familie afgeven.

Na de Lunga rijden wij naar Capeti om de gezinnen vanuit onze bus de voedselbonnen, toiletartikelen en breiwerken uit te reiken. Deze wijk is altijd vrij rustig en iedereen leeft zijn leven. Zoals altijd bezoeken wij het gezin van Emese met haar lichamelijk gehandicapte zoon Zsolt en haar nu ook gehandicapte echtgenoot, apart. Wij zijn namelijk erg benieuwd naar de nieuwe rolstoel die Zsolt zou krijgen van de verzekering. De verzekering heeft 2/3 deel betaald en 1/3 deel heeft SOS bijgedragen. Het 1/3 deel dat SOS heeft bijgedragen, is gelukkig door twee lieve sponsors gedoneerd. (zie eind bladzijde 1 en begin bladzijde 2). Het uitreiken van de voedselbonnen, paracetamol en de toiletartikelen gaat prima en de mensen zijn hartstikke blij met alles wat wij meegenomen hadden.

Via een lastige route over het terrein komen wij bij het huisje van Emese en Lajos aan. Lajos staat bij de nog oude rolstoel waarin Zsolt gezellig geluidjes aan het maken is. Als hij onze stemmen hoort, begint Zsolt hardere geluiden te maken en lacht breeduit. Hij herkent ons direct en weet ons ook aan het lachen te maken, de kleine boef. Op onze vraag aan Emese waar de nieuwe rolstoel is, zegt zij vol verdriet dat de verzekering een verkeerde rolstoel heeft gestuurd. Onze mond valt open bij het zien van een nieuwe, maar "gewone", rolstoel. Wat een idioot gedoe van de verzekeringsmaatschappij !!!! Via Orthoprofile in Cluj Napoca zou de verzekering toch weten dat het om een speciale rolstoel gaat voor Zsolt. Wij bellen direct Levente en sturen hem met Whatsapp de foto van de verkeerde rolstoel en vragen hem contact op te nemen met Orthoprofile. Dat doet Levente direct, maar krijgt het vervelende antwoord dat dit de stoel is die de verzekering heeft geadviseerd!! Dat is belachelijk en te zot voor woorden. Wij zijn echt boos en héél teleurgesteld. Dit gaat

natuurlijk weer maanden duren van getouwtrek en zien of wij het geld terug krijgen wat geïnvesteerd is in een nieuwe, speciale rolstoel. Wat een drama weer!!

Wij laten het natuurlijk niet op z'n beloop laten en gaan er alles aan doen om in ieder geval ons geld terug te krijgen. Desnoods kijken wij in Nederland naar een aangepaste rolstoel. Wat een enorme teleurstelling!! Emese kijkt ons onbeholpen aan en snapt dat dit een hele vervelende situatie is. Zij kan er uiteindelijk ook niets aan doen.

Inmiddels is het tegen 12.30 uur en moeten even terug naar ons logeeradres om de stickers en de lijst te halen waarop de namen van de mensen van Hostad staan die morgen een nieuwe kachel krijgen. Ook snel even een boterhammetje eten met een kopje thee.

Als dat achter de rug is, gaan wij naar de opslag van het winkeltje dat ons de kachels heeft geleverd. Er zit een groot slot op de deur, maar gelukkig loopt de eigenaar op het terrein en opent voor ons de grote schuifdeur. Daar staan de kachels netjes opgeslagen. Eerst moeten wij kijken welke pijpansluitingen de kachels hebben. Het kan een links, rechts of midden aansluiting zijn. Dat is nog wel even een gedoe omdat de dozen loodzwaar zijn. Uiteindelijk vinden wij op de dozen welke aansluiting de kachels hebben. De kachels worden voorzien van een sticker met de naam, huisnummer en dossiernummer van de persoon die de kachel krijgt. Dat is wel snel gebeurd en Levente komt ons helpen om met zijn bus de kachels naar Hostad te vervoeren. De inwoners weten inmiddels dat wij vanmiddag de kachels komen brengen en zij moeten aanwezig zijn om hun kachel naar hun hutje te brengen. Levente moet wel 4x rijden om alle kachels op het terrein van Hostad te krijgen. Het is al een drukte van belang en iedereen is nieuwsgierig wat er komen zal. Als alle 22 dozen op een lange rij staan, mogen de mensen waarvan hun naam en huisnummer op een van de dozen staat, hun kachel meenemen. Natuurlijk na de controle van hun CNP kaart. Omdat de kachels zo zwaar zijn, komt er een paard en wagen om de kachels naar het bovenste gedeelte van Hostad te brengen. Het is niet te doen om de kachels zo ver omhoog te dragen. Voor de kachel van Gritto Piroška heeft niemand zich nog gemeld en vragen ons af waar zij blijft. Eén van de bewoners gaat kijken of zij thuis is en komt terug met de boodschap dat zij dronken op bed ligt. Daar zijn wij snel klaar mee en kijken op de lijst wie er voor een volgende keer op staat om een nieuwe kachel te krijgen en dat blijkt Etelka te zijn. Die is natuurlijk door het dolle heen omdat zij nu eerder een nieuwe kachel krijgt. Gritto Piroška komt later boos verhaal halen waarom zij de haar beloofde kachel niet heeft gekregen. IK vertelde haar dat iemand die drinkt zeker niet in aanmerking komt voor hulp en al helemaal niet in aanmerking komt voor een nieuwe kachel. Zij blijft boos en stampvoet hard met haar voeten op de grond. Later wil zij verhaal halen bij Etelka, maar gelukkig kunnen wij voorkomen dat de heisa uit de hand loopt. Het is mooi om te zien dat iedereen zo blij is met de nieuwe kachel. De kachelpijpen worden later uitgereikt. Het blijft nog even onrustig op het binnenveld en wij besluiten terug te gaan naar ons logeeradres. Daar zijn de andere teams ook binnen en sommige hebben al een heerlijke douche genomen. Dat gaan wij ook even doen en daarna gezellig iets eten. Op tijd naar bed, want morgen staat er weer een drukke dag voor de boeg.

Als wij wakker worden schijnt de zon weer volop en dat is wel heel erg fijn. Het blijft wonderlijk dat het weer zo mooi is, terwijl de weersberichten vóór wij weggingen echt niet goed waren. Na het ontbijt worden de dossiers, het gereedschap en andere spullen in onze bus geladen en gaan op pad naar Hostad om de kachels te plaatsen. Wij zijn erg benieuwd of de mensen de kachels in de doos binnen hebben gezet en hun oude kachel buiten gezet. Wij willen de oude kachels zien en weten dat niemand anders zo'n

kachel meeneemt en deze wellicht ruilt voor een betere kachel, zodat zij de volgende keer misschien eerder een nieuwe kachel zouden krijgen. Daar trappen wij niet in. Wij hebben er voor gezorgd dat een oudijzer man met paard en wagen op ons teken de oude kachels meeneemt. Dan verdient zo'n man ook nog wat geld. Het plaatsen van de 1ste kachel bij Magdalena en Joeri, loopt nog niet lekker. Eerst moeten de poten onder de kachels gemaakt worden en dat is lastig omdat in een te kleine en vieze ruimte te doen. Met enig hand en spanwerk lukt het Harmen en Cees aardig om de kachel op de poten te krijgen en deze tegen de muur te plaatsen waar de oude kachel stond. Met stelplaatjes wordt de kachel ook nog eens waterpas gezet. Zo'n nieuwe kachel staat wel gelijk prachtig en het hele huisje lijkt daardoor veel beter te zijn. Magdalena en Joeri zijn verschrikkelijk blij en stoppen direct blokken brandhout in de daarvoor bestemde houtlade. Wat een feest!!

Het plaatsen van de 2de en de 3de kachel gaat al een stuk beter. 6 bewoners bieden aan om de kachel zelf te plaatsen. Dat vinden wij prima en gaan later terug om te kijken of de kachels goed geplaatst zijn en of er stelplaatjes gegeven moeten worden. Dit is echt een vrolijke dag en met heel veel blijde mensen. Dat hebben wij niet eerder meegemaakt. De boodschap die wij de mensen meegeven is:

“De eerste de beste die de nieuwe kachel verplaatst, ruilt of verkoopt, verknalt het voor iedereen die ook nog een nieuwe kachel nodig heeft. Dus wees verstandig, let op elkaar dat niemand iets met de nieuwe kachel doet wat niet mag, want dan is het voor altijd gedaan met het plaatsen van nieuwe kachels!!.”

Iedereen lijkt het heel serieus te nemen en wij zien dat de mensen met elkaar in Roma dialect staan te discussiëren. Wij hopen dat zij zich echt aan onze regels zullen houden, want er zijn echt nog gezinnen die een nieuwe kachel nodig hebben.

Na een warme en zweterige dag gaan wij naar ons logeeradres om een flinke douche te nemen en het vanavond even rustig aan te doen.

Het team van Janny en Joey komen na een uurtje ook terug van de bezoeken op de Iliesi. Ook zij hadden een succesvolle dag. Ook zij nemen een verfrissende douche en met z'n allen gaan wij genieten van de avondmaaltijd.

Met een beetje spierpijn worden Cees en Harmen wakker, maar zijn weer klaar voor een nieuwe dag. Vandaag is het ook een spannende dag, het is de dag dat wij voor de 3de keer naar Hostad gaan om de voedselbonnen, pakken tomatenpuree, paracetamol, breiwerken, poppen en speelgoed uit te reiken.

Deze morgen kunnen wij wat later ontbijten omdat wij meestal pas rond 11.00 uur op Hostad terecht kunnen. Wij maken altijd gebruik van de ruimte die beschikbaar wordt gesteld door de eigenaar van het gemeenschapshuis, midden op het terrein. Bepakt en bezakt met dozen vol spullen voor de bewoners van Hostad vertrekken de bomvolle bus van Levente en onze bus met de vrijwilligers en de tolken naar Hostad.

Een aantal bewoners staan al aan het begin van het pad naar Hostad te wachten op onze komst. Als zij bussen zien aankomen, rennen zij naar boven en roepen luid dat wij in aantocht zijn.

Het lijkt een kolkende massa mensen als wij proberen om de bus van Levente te parkeren vlak bij de ingang van het gemeenschapshuis. Iedereen luistert als wij vragen om opzij te gaan en ruimte te maken voor de bus en wachten totdat de bus goed geparkeerd staat. Wij moeten de boel nog even klaarzetten voordat wij kunnen beginnen met uitdelen van de spullen. Maria en Yvonne behandelen de dossiers en reiken de enveloppen met

De mooie omheining bij de speeltuin op de Iles.

voedselbonnen, de paracetamol en de tomatenpuree uit. In de bus van Levente staan Tunde, Janny, en Klara, die precies weten wanneer zij wat aan iemand kunnen geven. Om het hen wat makkelijker te maken en de mensen minder kans geven om te graaien, hebben wij een gekleurde sticker op de dossiers geplakt met daarop aangegeven hoeveel kinderen, verdeeld in jongens en meisjes en in welke leeftijd er in een gezin zijn. In de bus staan dozen met speelgoed met daarop weer de leeftijden van de kinderen. Natuurlijk zijn de dozen met speelgoed ook gesplitst in jongens en meisjes. Dat werkt echt perfect. Zo heeft ieder kind een eigen cadeautje, aangepast aan zijn of haar leeftijd.

Zoals u weet mogen wij van de Roemeense overheid geen breiwerken meer meenemen omdat deze niet “nieuw” zouden zijn. Dat vonden en vinden wij verschrikkelijk jammer voor de mensen die de breiwerken zo graag willen hebben. Omdat wij nu per trein versturen en de kans dat er een douanecontrole komt echt klein is, hebben wij besloten om toch breiwerken mee te nemen. Op de foto's kunt u zien hoe ontzettend blij iedereen is met een warme deken, trui, muts, poncho of vest. Het was echt een feest om deze mooie breiwerken uit te mogen delen. Iedereen die altijd breiwerken bij ons inleverde, kan dus nu gerust doorgaan met breien.

Na de hectiek van het uitdelen van alle goederen en de voedselbonnen, lopen wij het terrein nog even rond. Het valt op dat de mensen en vooral de kinderen schoner zijn en wij hebben zelfs geen kind gezien dat luizen of vlooiën had. Op de Sarateni school, waar alle kinderen van Hostad naar school gaan, geeft men wekelijks lessen in hygiëne, handen wassen, tanden poetsen, kleding wassen en je zelf goed verzorgen. Mogelijk dat de maandelijkse kledingsetjes die SOS naar de scholen stuurt, er ook voor zorgt dat de kinderen er schoner en beter uitzien.

Wij worden vrolijk uit gezwaaid en beloven natuurlijk dat wij eind september of begin oktober weer een bezoek zullen brengen aan Hostad. Moe, maar voldaan vertrekken wij weer naar ons logeeradres. Onder de douche, even napraten over deze dag en gezellig gaan eten met elkaar.

Ons bezoek komt bijna ten einde en hebben nog maar twee dagen om de laatste punten van de planning af te werken.

Het eerste punt op de planning is een bezoek aan Janos, de eigenaar van de piepkleine supermarkt op de Iliesi en nu ook de eigenaar van de speeltuin. Op dit moment zijn er geen spelende kinderen, want die zijn nu op school. Wij zien dat Janos de vrolijk gekleurde omheining heeft geplaatst en de kleinste kinderen in alle veiligheid kunnen spelen. Janos vertelde ons dat er iedere dag kinderen zijn om te spelen en dat er vooral in de weekenden veel kinderen komen spelen. Soms maakt het de kinderen niet uit of koud, nat of mooi is. Met mooi weer komen ook de moeders mee en hebben gezellige momenten onder en met elkaar. Dat is iets wat je voordat de speeltuin er was, niet vaak zag. Iedereen leefde zijn of haar leven en wat anderen deden, hoefden zij eigenlijk niet te weten. Zij hebben zelf de nodige kopzorgen. Toch mooi dat er ook op sociaal gebied meer contacten zijn tussen de moeders en de families onderling.

Janos vroeg onze hulp voor de aanleg van een voetbalveld, annex hand- en volleybalveld voor de grotere kinderen van 15 jaar en ouder. Het aanleggen van een dergelijk veld kan ook op het eigen terrein van Janos, maar de kosten van de huur en de bemanning van de machines die de grond egaal kunnen maken, zijn best hoog, namelijk 18.203.79 Ron (= € 3.570,-). Op de geëgaliseerde grond moet dan ook nog voor goed voetbalgras

gezorgd worden. Natuurlijk is dit een prachtig project en is de kinderspeeltuin, het voetbal-, hand- en volleybalveld een compleet project en kunnen de kleine en grotere jeugd zich prima vermaken en samenzijn.

Nauwelijks 2 dagen later hoorden wij dat de sponsor van de kinderspeeltuin, 50% van de kosten wil investeren in het voetbalveld, annex hand- en volleybalveld. GRANDIOOS en dank jullie wel !!

Al met al komen wij heel positief terug van deze reis en kijken terug op een zonnig en goed bezoek aan alle gezinnen. Wij hopen u met dit verslag een goed beeld te hebben gegeven van de situaties Sovata en Sarateni. Het is bedoeling dat wij alle gezinnen én projecten eind september of begin oktober weer bezoeken.

Alles wat wij hebben kunnen doen, is mogelijk gemaakt door u !! Dankzij de trouwe donaties van kleding, schoeisel, voedsel, school- en knutselspullen, financiële donaties, breiwerken en alle andere goederen, konden wij heel veel mensen gelukkig maken en hen brengen wat zij zo hard nodig hebben. Wij zijn u meer dan dankbaar en hopen dat u ons blijft ondersteunen. Wij gaan gewoon door met het uitzoeken en sorteren van de goederen, het inpakken van de dozen en vooral verder kijken naar het verbeteren van de woonsituaties samen met de gemeente en het realiseren van nieuwe projecten zoals medische hulp, het uitgeven van nog meer voedselbonnen en de scholen ondersteunen met alles wat nodig en mogelijk is.

Onze grote dank gaat uit naar **Bergschenhoek Groep BV uit Bergschenhoek** voor het drukken van dit prachtig uitgevoerde verslag en **RANFRU Stoverij uit Strijen** voor de honderden bananendozen per jaar.

Transportbedrijf Neele-Vat Logistics uit Rotterdam natuurlijk ook heel hartelijk bedankt voor het opslaan van de gereedstaande pallets in het gebouw aan de Marco Polostraat en **Van der KAA Transport Moordrecht Holland BV** willen wij heel hartelijk bedanken voor het gebruik van de bus én de brandstof voor het ophalen van goederen in heel Nederland. Als laatste onze ongelooflijk grote dank voor de jaarlijkse schitterende donatie van **€ 15.000,- van Neele-Vat foundation** voor schoolprojecten.

Wat moeten wij zonder al onze prachtige en trouwe sponsors !!!

NAGYON KÖSZÖNÖM SZÉPEN (heel hartelijk dank) namens de mensen uit Sovata en Sarateni.

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en vele van u vragen ons: "Wat kunnen wij naast een financiële steun en kledingdonaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de scholen en crèche-project en SOS?" Naar aanleiding van deze vraag hebben wij wensenlijsten samengesteld met artikelen die voor de scholen, crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn. Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen en gezinnen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

Wensenlijst voor de lagere scholen en crèches

Schriften en bloc notes	Vouwblaadjes(gekleurd) A4 en A5
Waterverf en penselen	Kopieer, teken-en crêpepapier
Potloden en puntenslijpers	Scharen voor groot en klein
Knutselmateriaal en stickers	Plak stiften en potten plaksel
Kleurboekjes	Ballpoints (met of zonder reclame)
Kleurpotloden en stiften	Grote kralen om te rijgen en draad

Wenslijst voor het project gezinshulp

Blikken vlees, zakjes droge soep, gedroogde bruine en witte bonen, spliterwten, blikjes tomatenpuree, pasta, rijst, macaroni, thee, oploskoffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, blikjes leverpastei, handzeep, tandpasta en tandenborstels, handdoeken, theedoeken, warme sokken, waxinelichtjes en paracetamol.

Financiële donaties en giften

Natuurlijk zijn en blijven ook financiële donaties zeer belangrijk.

Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes en leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal aangeschaft en wordt het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden betaald. Verder kan voor 5 euro een SOS voedselbon worden uitgegeven, waarvan twee volwassen mensen bijna een week kunnen eten. Helaas is het kopen van vlees geen optie omdat de prijs van het vlees onbetaalbaar is voor de meeste mensen. SOS voedselbonnen worden op naam van de begunstigde uitgeschreven en kunnen verzilverd worden in de kleine supermarkten. Een van onze Roemeense hulpverleners controleert de verzilverde voedselbonnen op het juiste gebruik er van. Bij onregelmatigheden worden de onterecht verzilverde voedselbonnen door de supermarkt niet betaald door SOS.

Contactgegevens Yvonne Willebrands

☎ 06-24521969

✉ yvonne@stichtingsovata.nl

🌐 www.stichtingsovata.nl

Locatie loods

Langeweg 5E
3261 LJ Oud-Beijerland

Overig

Erkend ANBI
KvK Rotterdam 24420113

IBAN rekeningnummer: NL88 INGB 0003 5337 95